

Na poti k etnologiji. Zbornik raziskovalnih nalog srednješolcev v gibanju »Znanost mladini« v letih 1978—1981, Uredil **Janez Bogataj**, Knjižnica Glasnika Slovenskega etnološkega društva — 6, Ljubljana 1982, 115 str.

U nizu zanimljivih izdanja Knjižnica Glasnika SED-a pojavio se i zbornik radova srednjoškolaraca koji su se kao članovi pokreta »Nauka mladima« bavili etnološkim temama.

Ciril Hojnik iz Ptuja donosi podatke o nekim kalendarskim i radnim običajima u Gomili kraj Ptuja i njezinoj bližjoj okolini te o svadbi u tom kraju.

Breda Bešvir i Srečko Ritonja iz Ljutomera istraživali su domaća kućna imena u okolini Tomaža kraj Ormoža, pridonijevši tako nastojanju da se slovensko selo prikaže s obzirom na odnos pojedinca i zajednice te na utjecaj razvoja tehnike na seoski život.

Adele Cunja i Zvezda Jakac iz Kopra opisale su neke aspekte života jedne proširene seoske obitelji čijih četrnaest članova živi u tri domaćinstva u istoj stambenoj cjelini. Predstavile su odnose u toj obitelji u prošlosti i sadašnjosti, zaključujući da zajednička stambena zgrada i rodbinske veze doduše povezuju članove obiteljske zajednice, ali su kao uvjet zajedništva nedovoljni. Ispitivane tri elementarne obitelji zatvaraju se u sebe težeći individualnim ciljevima; svaka živi vlastitim životom materijalno nezavisna od drugih. Jedinii znak povezanosti među rođacima su mali darovi u povodu praznika, čestitke i pozdravi.

Ne ograničavajući se samo na izlaganje prikupljene građe, autorice uz citate jednog kazivača donose i vlastito viđenje odnosa o kojima govori, upozoravajući konkretnim primjerom na potrebu uočavanja zbiljskih društvenih odnosa naspram njihova željena modela.

Samar Al Sayegh, Jelena Ficzeko, Jelka Vižintin i Irena Zajc iz Velenja u svom radu obavještavaju o

nekim značajkama načina života stanovnika Šentilja kraj Velenja: o društvenoj i demografskoj strukturi Šentilja u 20. stoljeću, o promjenama u materijalnoj kulturi Šentiljaca, te o promjenama vezanim uz običaje. Treba naglasiti da su autori te promjene i datirali gdje god je to bilo moguće, pa će podaci iz njihova rada bez sumnje biti vrlo korisni istraživačima koji će se služiti ovom gradom.

Jožica Bezjak iz Ptuja piše o obitelji, običajima životnog ciklusa, vjetrovanjima i obrazovanju Roma u naselju Trnovec. U ovom je radu iznošenje građe prožeto stavom jasno izraženim u zaključnim rečenicama: »Torej poskušajmo najti čimprej konec tej romski rdeči niti romskega življenja. Toda ne dovolimo si, da bi naši programi — nekateri ostali nedotaknjeni, da bi jih reševali le z besedo!«

Duša Troha iz Ljubljane je anketom došla do podataka o kulturnim potrebama radnika i njihovom zadovoljavanju u OUR-ima »Krka« u Novom Mestu i »Saturnus« u Ljubljani, te o tome kako OUR potiče kulturni život svojih radnika.

Grupnim anketiranjem učenika dviju gimnazija i triju srednjih škola u Ljubljani, Ana Kovač i Staša Grahek sakupile su podatke o vrednotama i moralnim normama svojih vršnjaka. U svom radu te podatke i komentiraju.

Gimnazijalcima se bave i Rosana Bucaj i Marina Jurkota, uspoređujući kulturu odijevanja učenika i nastavnika slovenske gimnazije u Kopru. Najopsežnijim i najsustavnijim radom u ovom zborniku dale su doista iscrpnu sliku kulture odijevanja te pokušale objasniti razloge razlika u odijevanju predstavnika dviju promatranih generacija.

Iako neujednačene kvalitete, svi ovi radovi donose građu koja će velikim dijelom moći poslužiti kao nadopuna ili polazište budućim istraživanjima pojedinih aspekata načina života ljudi u Sloveniji, ili pružiti mogućnost poredbe s gradom s drugih područja.

Izdan ubrzo nakon završetka istraživanja, kvalitetno opremljen, ovaj je zbornik značajno priznanje mladim autorima. Ako ih ujedno potakne na daljnje zanimanje za etnologiju i stjecanje novih etnoloških znanja i iskustava, bit će višestruko koristan.

Maja Povrzanović

Gedenkschrift für Leopold Schmidt (1912—1981) zum 70. Geburtstag, Herausgegeben von **Klaus Beitzl**, Buchreihe der Österreichischen Zeitschrift für Volkskunde, Neue Serie, Band 4; Selbstverlag des Vereins für Volkskunde in Wien, Wien 1982, 100 str.

Ova knjižica od točno 100 stranica oktava trebala je počastiti jubilej Leopolda Schmidta, jednoga od najutjecajnijih austrijskih poratnih etnologa i — kako mi se čini — jednoga od najplodnijih evropskih etnoloških pisaca uopće, no sudbina je htjela drugačije te je njome komemorirana njegova smrt (Schmidt je umro 12. prosinca 1981, tri mjeseca i tri dana prije svoga 70. rođendana).

Tople uvodne riječi (str. 7—11) napisao je Klaus Beitzl, Schmidtov nasljednik kako na mjestu ravnatelja bečkoga Austrijskog muzeja za narodoznanstvo (Volkskunde) i urednika časopisa Österreichische Zeitschrift für Volkskunde tako i na mjestu predsjednika austrijskoga Društva za narodoznanstvo (Verein für Volkskunde). Slijede priloge Richarda Pittionija (**Uspomeni Leopolda Schmidta**, 12—19), Carla Blahe (**Leopold Schmidt i muzeji**, 20—22) i Herberta Hungera (**Leopold Schmidt i Austrijska akademija znanosti**, 23—25). Pittioni je svojim sjećanjima pridodao popis svih kolegija koje je Schmidt predavao studentima Filozofskog fakulteta u Beču od 1946. do 1981.

Ovim prilogima pridodana je **Bibliografija II** (58—96), popis Schmidtovih radova objavljenih između 1977. i 1982. (popis radova između

1930. i 1977. s ukupno 3678 bibliografskih jedinica objavljen je kao samostalni, treći svezak iste knjižnice pod naslovom Leopold Schmidt — Bibliographie (I) u Beču 1977). Sastavio ga je Michael Martischinig, a obuhvaća daljnje 422 objavljene jedinice, 11 rukopisa i tri djela lijepe književnosti (pjesme, igrokazi, novela)! Popisu je dodan registar imena, mjesta i pojmova. Knjižicu zaočkružuje bibliografija radova, bilješki, prikaza o Leopoldu Schmidtu (97—100).

Valja spomenuti da je u ovu spomenicu uklopljen pretisak Schmidtova članka **Narodoznanstvo kao duhovna znanost** (Volkskunde als Geisteswissenschaft, str. 26—57), objavljena još 1947. (u Mitteilungen der Österreichischen Gesellschaft für Anthropologie, Ethnologie und Prähistorie, Bd. LXXIII — LXXVII, str. 115—137) koji do danas nije izgubio na svježini i aktualnosti.

Vitomir Belaj

Jahrbuch für Volksliedforschung. Festschrift für Lutz Röhrich zum 60. Geburtstag, Im Auftrag des Deutschen Volksliedarchivs hrsg. von **Rolf Wilh. Brednich** und **Jürgen Dittmar**, 27/27 Jhg, 1982/83, Erich Schmidt Verlag, Berlin 1982, 392 str.

Godišnjak posvećen šezdesetogodišnjoj životi i rada Lutza Röhricha (r. 1922), znanstvenika široke orijentacije i izuzetne duhovne dinamčnosti, objavljivanjem bogate bibliografije radova Lutza Röhricha najbolje pokazuje opseg njegova rada i zanimanja za usmenu i pučku književnost, za bajke, pjesme, predaje, poslovice, viceve, parodije kao i za uzajamne veze usmene i pisane književnosti. Treba imati na umu i njegovu predavačku aktivnost i zanimanje za glazbenu znanost i osobno muziciranje; studirao je germanistiku, povijest, latinski i muziku.

Godine 1956. objavio je habilitacijsku radnju **Märchen und Wirk-**